

**Samarqand davlat universitetining Kattaqo'rg'on filiali Pedagogika va tillarni o'qitish fakulteti 4-bosqich Filologiya
va tillarni o'qitish o'zbek tili ta'lim yo'nalishi talabalariga 7-semestr uchun « Pedagogika va psixologiya » fanidan
yakuniy nazorat savollari
Imtihon shakli: yozma**

No	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1- rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3- rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	5-qism “QIYIN SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to'liq anglashga yo'naltiradigan savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).
1.	1-mavzu O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimini rivojlantirishning konseptual asoslari	«Ta'lim to'g'risidagi» Qonunning maqsadi va vazifalari T.I Qonun loyihasi ishlab chiqish 30 ga yaqin manfaatdor vazirlik va idoralar	Ta'lim sohasidagi davlat siyosatining asosiy prinsiplari	Ta'lim tizimi, turlari va shakllari haqida so'zlab bering.	Professional ta'lim haqida so'zlab bering	Kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish haqida so'zlab bering.
2.		Maktabdan tashqari ta'limni tashkil qilish T.I Bolalarning ehtiyotlarini qanoatlantirish, bo'sh vaqti va dam olishini tashkil etish uchun davlat organlari, nodavlat notijorat tashkilotlari,	Ta'lim olish shakllari T.I Masofaviy ta'lim Dual ta'lim	Katta yoshdagilarni o'qitish va ularga ta'lim berish haqida so'zlab bering	Inklyuziv ta'lim haqida so'zlab bering	Mudofaa, xavfsizlik va huquqni muhofaza qilish faoliyati sohasida kadrlarni tayyorlash haqida so'zlab bering.
3.	2-mavzu Pedagogika shaxs tarbiyasi va rivojlanishi to'g'risidagi fan. Ilmiy-pedagogik tadqiqotlar metodologiyasi va metodlari	Pedagogika fanining asosiy vazifalarini izohlab bering. T.I. Analitik, prognostik, tashkiliy.	Pedagoga fani g'oyalarining kishilik jamiyati taraqqiyoti bilan o'zaro aloqadorligini izohlang.	«Pedagogika» fanining maqsad va vazifalari haqida so'zlang bering	Pedagogikaning boshqa fanlar bilan aloqasi. haqida so'zlab bering	Pedagogikaning metodologiyasi. haqida so'zlab bering.
4.		Pedagogika ilmiy-tadqiqot usullari. T.I Pedagogik kuzatish metodi. Suhbat metodi. Test metodi. Bolalar ijodini o'rganish metodi.	Pedagogika fanining obekti va predmetini izohlang.	Pedagogika fani shaxsni rivojlantirishning ikki muhim jihati haqida so'zlang bering	Pedagogika fanlari tizimi haqida so'zlab bering	Pedagogik fanlar tizimini shartli ravishda asosiy, yordamchi va mustaqil fan sohasi yo'nalishlariga turkumlang.
5.	3-mavzu Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi	Shaxs rivojlanishi haqida tushuncha. T.I «Individ», «shaxs», «individuallik»	Shaxs tarbiyasiga ta'sir etuvchi omillar. T.I ijtimoiy muhit,	Jamiyat taraqqiyoti shaxs rivojlanishi haqida so'zlang bering	Shaxs rivojlanishida faoliyatning o'rni haqida so'zlab bering	Rivojlanishning yosh va o'ziga xos xususiyatlari. haqida so'zlab bering.
6.		Shaxsning ijtimoiylashuvi T.I bilim, qadriyat, axloqiy qoida, ko'rsatma	Bolalarning tarbiyasiga to'g'ri yondashish T.I.D. Ushinskiy, Abdulla Avloniyalar	Turli yosh davrlarining o'ziga xos rivojlanish qonuniyatlari haqida so'zlang bering	Kichik maktab yoshida o'yin faoliyatining o'rini haqida so'zlab bering	Shaxsning shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar haqida nimalarni bilasiz

7.	4-mavzu. Eng qadimgi davrlardan XIX asrning birinchi yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar rivoji	Eng qadimgi yodgorliklar va xalq og'zaki ijodida ta'lim va tarbiyaga oid fikrlar. T.I, tarix, pedagogika tarixi, manba, davrlashtirish. xalq pedagogikasi, yozma manbalar, «UrxunEnasoy» bitiglari.	"Avesto" - eng qadimgi ma'rifiy yodgorlik sifatida, uning tarbiyaviy ahamiyatini izohlang. T.I.Ezgu fikr, Ezgu so'z, Ezgu amal	Eng qadimgi yozma yodgorliklarda ta'lim - tarbiya masalalarining talqin etilishi haqida so'zlab bering.	O'rxun-Enasoy yozma yodgorliklarida ta'lim-tarbiya masalalarini izohlang.	Ibtidoiy odamlar hayotidagi tarbiyaning kelib chiqishi va uning mehnat faoliyati bilan bog'liqligini izohlab bering.
8.		«Avesto»dagi ta'limiy-axloqiy g'oyalar. T.I.Ezgu fikr, Ezgu so'z, Ezgu amal	Qahramonlik eposlarida madh etilgan fazilatlar haqida so'zlab bering. T.I.Ezgulik, jasorat, sadoqatlilik, mardlik	Ibtidoiy odamlar hayotidagi tarbiyaning o'ziga xos tomonlari nimalarda ko'rinadi izohlab bering	Xalq pedagogikasida qanday didaktik g'ovalar ifodalanadi izohlang.	Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta'lim - tarbiya va pedagogik fikrlar taraqqiyoti haqida so'zlab bering.
9.	5-mavzu XIX asrning 2-yarmi – XX asr boshida Turkiston o'lkasida tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar. 1924-1991 yillarda O'zbekistonda ta'lim tizimi	Turkistonda jadidchilik harakati. Yangi usul maktablarining ochilish haqida gapirib bering.. T.I. Turkistondagi jadid (jadid so'zi arabcha «yangi» demakdir) maktablarining yuzaga kelishi Ismoilbek Gaspiraii nomi bilan bevosita bog'liqdir.	Chor Rossiyasining ta'lim siyosatni izohlangi. T.I. pravoslav mazhabi asoslari, ms tili o'rgatilgan, ruscha xat-savod	Xonliklar davrida ta'lim va ma'rifat masalalari haqida ma'lumot bering.	Turkistonda diniy-islomiy tarbiyaviy muassasalar va pedagogik fikrlar taraqqiyotino izohlab bering	Turkistonda chorizm maktabi siyosatining boshlanishi. Rus-tuzem maktabi haqida ma'lumot bering.
10.		Mahmudxo'ja Behbudiy, Munawar Qori, Abdulla Avloniy, Abduqodir Shakuriylarning yangi usul maktablarini tashkil etishdagi ma'rifatparvarlik xizmatlarini izohlab bering.	Munavvar qori Abdurashidxonovning yangi usul maktablarini tashkil etishdagi ma'rifatparvarlik xizmatlarini izohlab bering. («usuli savtya») usulida darsliklar - «Adibi awal» alifbosi va «Adibi soniy» «Yer yuzi», «Havoyijon diniya» kitoblari	XIX asrning 2-yarmida Turkistonda maktablar tizimi haqida ma'lumot bering.	Vatanimizda xonliklarning paydo bo'lishi va uning ijtimoiy oqibatlari haqida gapirib bering	O'zbekistonda dastlabki o'rta ta'lim maktablarining tashkil etilishi va uning rivojlanishi haqida gapirib bering.
11.	6-mavzu Eng qadimgi davrlardan XIX asrning birinchi yarmida jahon pedagogika fanining rivojlanish tarixi. Ya.A.Komenskiyning pedagogik nazariyasi	Qadimgi Rimda pedagogik g'oyalar rivojini izohlang. T.I. Mark Fabiy Kvintilian	Jahon pedagogika fanining taraqqiyot bosqichlarini izohlang. T.I Xoldey, Vavilon (Bobil), Misr, Hindiston, Xitoy va Markaziy Osiyo mamlakatlarida yuzaga kelgan pedagogik fikrlar	Qadimiy Gretsiyaning ikkinchi shaharlaridan biri Afina shahridag hayot, tartib, intizom, maktab tizimi, undagi ta'lim-tarbiya haqida so'zlang	XII asrda Rossiyada pedagogik adabiyotlarning nashr etilishi. Rus pedagog-olimlarinmg pedagogik g'oyalari haqida ma'lumot bering	“Chex didaktikasi” asarini izohlang
12.		Qadimgi Yunoniston faylasuflarining tarbiya to'g'risidagi fikrlarini izohlang T.I.Suqrot, Platon, Arastu va Demokritlar	Qadimgi Yunoniston va Rim davlatlarida ta'lim-tarbiya, pedagogik qarashlar va ta'limotlar haqida gapiring	Qadimgi Sharq, Qadimgi Yunoniston, Qadimgi Rim davlatlarida maktab va tarbiya.	Mark Fabiy Kvintilianning pedagogik fikri haqida so'zlab bering.	Qadimgi Rimda pedagogik g'oyalar rivoji haqida so'zlab bering.
13.	7-mavzu XIX asrning 2-yarmi – XX asrda jahon pedagogika fanining rivoji. K.D.Ushinskiyning pedagogik merosi	K.D.Ushinskiy pedagogikasida milliy ta'lim g'oyasi haqidagi	L.N.ToIstoyning pedagogik qarashlari va pedagogik merosi haqida so'zlab bering. T.I. «Urush va tinchlik», «Anna Karenina», «Tirilish» romanlari	«Harakatlar pedagogikasi» kontseptsiyasi izohlang.	M.V.Lomonosov va uning rus pedagogikasi va maktablar rivojidagi o'rni haqida so'zlab bering.	Djon Dyuning pedagogik kontseptsiyasini izohlang
14.		XIX asrning oxiri - XX asrda G'arbiy Yevropa, AQSh, Rossiyada reformatorklik pedagogikasi va uning asosiy yo'nalishlarini izohlang. T.I. Mehnat maktablari tarafdorlarining harakatlari, Harakatlar pedagogikasi, Badiiy tarbiya, Individual pedagogika, «Fuqarolik tarbiyasi» pedagogikasi.	K.D.Ushinskiyning didaktik qarashlari va pedagogik merosi haqida so'zlab bering. T.I. Ona tili darsligi, Bolalar dunyosi darsligi	P.I.Piragov va L.N.Talstoyning pedagogik qarashlarini izohlang	Nemis pedagogi Georg Kershenshteynning pedagogik nazariyasini izohlang.	K.D.Ushinskiyning pedagogika fani va tarbiyaning ahamiyati to'g'risidagi fikrlarini izohlang .
15.	8-mavzu Didaktikaning maqsad va vazifalari. Didaktikaning tamoyillari	Didaktika haqida ma'lumot bering. (T.I.: o'qitish, ta'lim tamoyillari, qoninuyatlari).	Didaktikaning asosiy kategoriyalarini izohlang (T.I.: o'rgatish, o'rganish, o'qitish, ta'lim, bilim).	Ta'lim jarayoni qonuniyatlari haqida ma'lumot bering.	Ta'limning umumiy qonuniyatlarini izohlang.	Zamonaviy ta'lim paradigmalari haqida ma'lumot bering.

16.		Ta'limning tashkiliy-metodik tamoyillarini izohlang. ta'limning tizimliliigi va izchilligi; ta'limda ongliklik, faollik va mustaqillik; ko'rsatmalilik	Ta'limning xususiy qonuniyatlarini izohlang.T.I. gnoseologik, psixologik, kibernetik, sotsiologik, tashkiliy	O'qitish jarayoni mohiyati va uning vazifalarini izohlang.	Ta'lim mazmuniga aloqador tamoyillarni izohlang.T.I. insonparvarlashtirish; tabiat bilan uyg'unlik; madaniyat bilan J uyg'unlik; ilmiylik; ta'limning fundamentalligi va amaliy ! yo'nalganligi; ta'lim va tarbiyaning uyg'unligi.	Yaxlit pedagogik jarayon taraoyiilari haqida ma'lumot bering.
17.	9-mavzu Ta'lim mazmuni. Ta'limni tashkil etish shakllari. Ta'lim metodlari va vositalari	Ta'lim tamoyillarini tahlil qilib bering (T.I.: tabiat bilan uyg'unlik, madaniyat bilan uyg'unlik, ilmiylik).	Ta'lim mazmunini belgilashga doir qanday yondashuvlar mavjud izohlang (T.I.: ijodiy faoliyat tajribasi, atrof-muhitga emotsional-faoliyat)	Tayanch o'quv rejasiga izoh bering.	O'quv dasturida qanday masalalar o'z aksini topadi, izohlab bering	O'quv-metodik majmua nima va u o'z ichiga nimalarni qamrab oladi, tushuntirib bering
18.		Ta'lim mazmunini loyihalashda qanday mezonlarga asoslanish lozim? (T.I.: moddiy-texnik baza, ilg'or xorijiy tajriba, o'quv dasturlar)	Ta'lim mazmunini loyihalash tamoyillariga izoh bering. (T.I.: ilmiy bilim, madaniy hayot darajasi, shaxsning rivojlanish imkoniyatlari)	Ta'lim mazmunini belgilovchi me'yoriy hujjatlarni izohlab bering	Ta'limni tashkil etishning individual tizimiga izoh bering.	Sinf-dars tizimining afzalligi va kamchiliklari nimalarda namoyon bo'ladi, izohlang.
19.	10-mavzu Tarbiya nazariyasi. Tarbiya va uning turlari	Fuqarolik tarbiyasining mazmunini yoritib (T.I: yoshlarda vatanparvarlik va baynalminallik tuyg'usini shakllantirish)	Huquqiy tarbiya maqsadi, vazifasi va vositalari haqida ma'lumot bering. (T.I: huquq, huquqiy tarbiya, huquqiy ong, huquqiy madaniyat, huquqiy faoliyat)	O'quvchilarning ilmiy dunyoqarashini shakllantirishning asosiy vositalarini izohlang.	Ma'naviy-axloqiy tarbiyaning maqsad va vazifalarini izohlang	Jismoniy tarbiya vositalari haqida ma'lumot bering.T.I. tabiiy omillar, gigienik shart-sharoitlar va jasmoniy mashqlar.
20.		Estetik tarbiya haqida tushuncha bering (T.I.: tabiat va jamiyat go'zalligi, borliq go'zalligi, estetik tabiiy vositalari, sanat turlari, adabiyot, teatr, kino, tasviriy san'at)	O'quvchilarni iqtisodiy tarbiyalash haqida gapirib (T.I.: iqtisod, iqtisodiy tarbiya, oila byudjeti, shaxsning ehtiyoj imkoniyatlarini hisobga olish)	Tarbiya jarayonining mohiyati va ahamiyatini izohlang.	Tarbiya jarayonining qonuniyatlari va tamoyillari haqida ma'lumot bering.	Mehnat tarbiya haqida tushuncha bering
21.	11-mavzu Tarbiyaning umumiy metodlari	Tarbiya metodlari haqida ma'lumot bering.T.I. Shaxs ongini shakllantiruvchi , Faoliyatni tashkil etish va xulq-atvor tajribalarini shakllantirish, Xulq-atvomi va faoliyatni rag'batlantirish metodlari.	Shaxs ongini shakllantirish metodlarini izohlang.T.I. hikoya, tushuntirish, izohlash, ma'ruza, etik suhbat, nasihat, o'git, ko'rsatma, munozara, namuna	Faoliyatni rag'batlash va motivatsiyalash metodlari: rag'batlantirish, tanbeh berish, uyaltirish.	O'z-o'zini tarbiyalash metodlarini tushuntirib bering.T.I. o'z-o'zini baholash va o'z-o'zini nazorat qilish	Mashq va o'rgatish metodlari mohiyatini tushuntirib, ularga misol keltirib.
22.		Faoliyatni tashkil etish va xulq-atvor me'yorlarini shakllantirish (mashq) metodlarini izohlang.T.I. mashq, pedagogik talab, ijtimoiy fikr, topshiriq, tarbiyalovchi vaziyat.	Xalq pedagogikasining tarbiya metodlari (T.I.: tushuntirish, namuna, nasihat berish, o'git, qoralash va jazo)	Tarbiya metodlarini tanlab olish shartlari haqida ma'lumot bering.	Tarbiya vositalari haqida ma'lumot bering.	Tarbiya usullari haqida ma'lumot bering.
23.	12-mavzu Pedagogik mahorat va uning o'qituvchi faoliyatidagi o'zmi	Pedagogik mahorat – pedagogik kategoriya sifatida. T.I Pedagogik faoliyat Maqsad Mohir pedagog	Pedagogik mahoratning tarkibiy qismlari. T.I Ta'lim maqsadi, o'quv-tarbiya jarayonining shaxsga yo'naltirilganligi sifatidagi shaxsga yangicha qarash, Pedagogik munosabatlarni insonparvarlashtirish va demokratlashtirish	Pedagogik qobiliyatlar haqida ma'lumot bering.	Didaktik qobiliyatlar haqida ma'lumot bering.	Tashkiliy-kommunikativ qobiliyatlar haqida ma'lumot bering.
24.		Pedagogik mahorat – pedagogik kategoriya haqida ma'lumot bering.	Pedagogik mahorat asoslari fanining paydo bo'lishi haqida ma'lumot bering.	Pedagogik faoliyatning tuzilishi va turlari. haqida ma'lumot bering.	O'qituvchi pedagogik faoliyatida yuzaga kelayotgan turli qiyinchiliklar va muammolarning sabablarini sanab bering	Pedagogik tajribani to'plash tizimi qanday tarkibiy qismlardan tashkil topadi. Sanab bering